

Workshop om kommuneplanen: Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Oppsummering

Av **TINCR** og Prosessarbeid

Innhold

Del 1: Om arbeidet	3
Proessen rundt kommuneplanen	3
Om denne workshopen	3
Del 2: Hovedtrekk fra workshopen	4
Innspill til satsingsområde 1: Klima og miljø	5
Innspill til satsingsområde 2: Livskvalitet hele livet	7
Innspill til satsingsområde 3: Fremtiden skapes sammen	10

Del 1: Om arbeidet

Proessen rundt kommuneplanen

Høsten 2022 skal den nye kommuneplanen for Nittedal vedtas. Som en del av dette arbeidet pågår det en bred, involverende prosess, der ulike målgrupper bidrar med innspill. Første milepæl i arbeidet var høsten 2021. Da behandlet de kommunale rådene, utvalgene, formannskapet og kommunestyret delsaken med forslag til overordnet målstruktur og langsiktig arealstrategi.

Neste steg er å videreutvikle delmålene og utarbeide handlingsplaner og tiltak. Workshopen med Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne, som fant sted 2. november 2021, er en del av dette arbeidet. Denne rapporten oppsummerer hovedtrekkene fra workshopen.

[Se også kommunens nettside for sammendrag av de ulike medvirkningsaktivitetene.](#)

Om denne workshopen

Som en del av den politiske prosessen behandlet kommunalt råd for personer med funksjonsnedsettelse den nevnte delsaken 29. september 2021. Rådet gav enstemmig sin tilslutning til rådmannens forslag.

Målet med denne workshopen var

- å få innspill til hvordan delmålene kan forbedres og tydeliggjøres
- å få innsikt i hvordan målgruppen innbyggere i Nittedal generelt, og målgruppen rådet representerer spesielt, kan bidra framover i arbeidet med å realisere ambisjonene i kommuneplanen

Workshopen var på 1,5 time og ble gjennomført som en miks av individuell jobbing, gruppearbeid og samtaler i plenum. Vi fikk jobbet med alle de tre satsingsområdene, samtidig som det var noe knapp tid til å gå i dybden på hvert område.

Del 2:

Hovedtrekk fra workshopen

Arbeidet i gruppene hadde form som en åpen innspillsarena der det ikke var tid til å “lukke prosessen” eller konkludere. Innspillene her må altså ikke anses som forankrede forslag på vegne av hele rådet samlet, men som innspill til saksområder som ulike representanter i rådet mener bør adresseres i det videre arbeidet

Deltakerne jobbet individuelt og i grupper med de ulike satsingsområde, og hadde disse støttespørsmålene med seg inn i diskusjonene:

- Hva er styrken til disse delmålene?
- Er det noe som mangler og bør med?
- Er det noe som bør fjernes?
- Bekymringer / konsekvenser?

Innspill til satsingsområde 1: Klima og miljø

Satsingsområde 1

Klima og miljø

FNs bærekraftsmål 13:

Stoppe klimaendringene

Hovedmål

Nittedal kommune når målet om redusert klimagassutslipp, forebygger negative konsekvenser av klimaendringer, og har bærekraftig areal- og ressursforvaltning.

Delmål

- Kommunen reduserer klimagassutslipp i egen virksomhet og i samfunnet.
- Kommunen sikrer en miljøvennlig og bærekraftig utvikling av kommunale bygg.
- Kommunen reduserer transportbehovet og tilrettelegger for mer grønn mobilitet.
- Nittedal kommune forbereder seg på, og tilpasser seg til, klimaendringene.
- Kommunen forvalter naturmangfold, ressurser og arealer på en bærekraftig måte.
- Befolknings- og arbeidsplassvekst skjer i hovedsak innenfor det prioriterte tettstedet Rotnes

Transport og mobilitet

For at alle skal kunne delta i samfunnet, må det være lett å komme seg rundt. Dette krever et tettere samarbeid mellom transportselskap og kommune. Mer konkret bør det settes opp minibusser til alle delene av kommunen. Det går f.eks. ikke buss til Tumyrhaugen. Det bør også bli innfartsparkeringer ved bussholdeplasser, noe som kan gjøre det lettere for mennesker med nedsatt funksjonsevne å reise kollektivt.

Det kan gjøres flere grep som gjør det lettere å komme seg rundt, som å brøyte fortau og fjerne elsparkesykler som står i veien for f.eks. rullestoler, rullatorer og barnevogner.

I begge gruppene kom det opp synspunkter på at kulepunkt 3 (kommunen reduserer transportbehovet og tilrettelegger for mer grønn mobilitet) står i motsetning til kulepunkt 6 (Befolknings- og arbeidsplassvekst skjer i hovedsak innenfor det prioriterte tettstedet Rotnes). Dersom alt skal legges til Rotnes, vil det kreve at alle fra øvre og nedre del av kommunen må reise til Rotnes. Da vil det heller være bedre å spre tjenestene. Det var også bekymring for at en stor satsing i Rotnes vil redusere grøntarealene der, og i verste fall innebære at innbyggere på Rotnes må reise for å komme ut i naturen.

Sentrumsutvikling

Punktet om veksten på Rotnes ble videre problematisert i lys av dette perspektivet. Det ble foreslått å enten fjerne punktet "Befolknings- og arbeidsplassvekst skjer i hovedsak innenfor det prioriterte tettstedet Rotnes" eller skrive det om til at "befolknings- og arbeidsplassvekst skjer på en helsefremmende måte". Det kom ønske om å fjerne fjerne 80-20 prinsippet og utvikle mål om flere knutepunkter. Nittedal har tre senter, noe som bør aksepteres og legges som et utgangspunkt for utviklingen av kommunen: Det bør ikke være ett, men tre senter, i Nittedal.

Fordelingen 80-20 ble også problematisert i lys av utfordringer knyttet til vann og avløp. Fortetting innebærer større press på eksisterende rørnettverk, og kan medføre utfordringer med tanke på overvannshåndtering.

Hvordan måle?

I tillegg til det ovennevnte ble det etterlyst system og verktøy for å måle progresjon på de ulike delmålene. Det bør finnes et verktøy som viser hvordan man ligger an i forhold til å oppnå det man planlegger for. Et klimaregnskap kan f.eks. være et slikt verktøy.

Innspill til satsingsområde 2:

Livskvalitet hele livet

Satsingsområde 2

Livskvalitet hele livet

FNs bærekraftsmål 3: **God helse og livskvalitet**

Hovedmål

Nittedal sikrer god helse og fremmer livskvalitet for alle, uansett alder.

FNs bærekraftsmål 4: **God utdanning**

Hovedmål

Nittedal gir inkluderende, rettferdig og god utdanning, og alle innbyggere har muligheter for livslang læring

FNs bærekraftsmål 11: **Bærekraftige byer og lokal samfunn**

Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige.

Hovedmål

I Nittedal er tettsteder og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige

Delmål

- Alle barn og unge har et best mulig grunnlag for å leve gode liv: Barnehagetilbudet er godt og variert, og skolene har høy kvalitet. Fritidstilbudet er godt og variert i hele Nittedal.
- Forebyggende arbeid og tidlig innsats er prioritert.
- Nittedal har aldersvennlige lokalsamfunn som er trygge, inkluderende og tilgjengelige. Lokalsamfunnet fremmer eldres deltakelse og bidrar til aktiv aldring.
- Alle innbyggere har like muligheter til å leve aktive liv og får hjelp til å ta vare på fysisk og psykisk helse.
- Kommunen, frivilligheten og næringslivet jobber sammen for å fremme livskvalitet. De tar i bruk mulighetene som ligger innenfor digitalisering og ny teknologi. Kommunen sikrer en miljøvennlig og bærekraftig utvikling av lokalsamfunn og tettsteder.
- Nye Nittedal sentrum er et livskraftig og attraktivt sentrum for hele kommunen.
- Kommunen har sunn arbeidsplassvekst, gode bomiljøer og et variert tilbud innen handel og kultur.
- Gode bomiljøer, attraktive lokalsamfunn og tettsteder gir gode liv.

Inkludering og mangfold

Det er viktig å akseptere mangfold for å skape livskvalitet hele livet, for eksempel i mangfold i interesser, talenter og yrkesvalg. Det ble stilt spørsmål ved hvorfor eldre spesielt er trukket fram i kulepunkt 3, samt hvor de andre minoritetene er, f.eks med funksjonsnedsettelse, skeive, innvandrere osv. Et konkret forslag er å skrive om dette punktet slik at det går frem at vi ønsker trygge, inkluderende og tilgjengelige lokalsamfunn for alle.

Det er også et poeng at *teknologi* er et viktig verktøy for å inkludere de som ikke har mulighet til å delta fysisk. Her er det potensial for forbedring, også på skolene.

Kommunen bør styrke kompetansen på psykisk helse og satse mer på dette, særlig gjennom skolene. Det er viktig å gå i dialog med mennesker som har utfordringer. Dette må løftes i kommuneplanen.

Tilgang på tjenester

I det tredje siste kulepunktet som omhandler Nye Nittedal sentrum, går det frem at dette skal være for alle. Hva innebærer det? Innebærer det f.eks. en forventning om at noen tilbud kun vil finnes der? Er det mulig og ønskelig? Kan målet heller være at man skal ha et mangfoldig tilbud til alle – der de bor? Det bør inn at de fleste tjenester skal være i rimelig avstand fra der folk bor, gjerne i gangavstand.

I stedet for ett sentrum, bør vi legge opp til at vi skal ha tre knutepunkt som skal kunne levere tjenester til innbyggerne.

Målformuleringer og begreper

Det er flere formuleringer i satsingsområde 2 som krever utdyping eller tydeliggjøring. Eksempler på dette er:

- Formuleringen “sikre” god helse er omfattende. Kommunen kan tilrettelegge for god helse, men kan den sikre? Det er viktig at mennesker også har et ansvar for egen helse.
- Hva menes med “godt liv”?
- Hva betyr “rettferdig utdanning”?
- Ordet “robust”, hva betyr det i denne sammenhengen?
- Hva betyr det å “sikre en miljøvennlig og bærekraftig utvikling av lokalsamfunn og tettsteder”?

Andre innspill til satsingsområde 2

- I 5. kulepunkt ser det ut som det er tatt med litt mye, som ikke nødvendigvis passer sammen. Det bør vurderes å dele punktet i to, med et nytt kulepunkt som begynner med setningen “kommunen sikrer en miljøvennlig...”
- Siste kulepunkt er ikke formulert som et mål, men som en påstand.
- Planen må si noe om støy også. Dette er et viktig felt, særlig med tanke på livskvalitet. Et støyfullt nabolag kan forringe livskvaliteten betydelig.

Innspill til satsingsområde 3: Fremtiden skapes sammen

Satsingsområde 3

Fremtiden skapes sammen

FNs bærekraftsmål 17:

Samarbeid for å nå målene

Hovedmål

Kommunen løser sine oppgaver og når sine mål gjennom samarbeid og samskaping

Delmål

- Nittedal har gode virkemidler og systemer for samarbeid og samskaping.
- Kommunen tar innbyggerne med i arbeidet med å utvikle det gode lokalsamfunnet.
- Innbyggere, næringsliv, frivillige organisasjoner, politikere og administrasjon jobber effektivt sammen for å finne gode løsninger.
- Alle aktører har felles eierskap og forståelse for retningen Nittedal kommune går i.
- Kommunen tar innbyggerperspektivet på alvor, og lokaldemokratiet fungerer godt.
- Barn og unge har innflytelse på eget hverdagsliv og på samfunnsutviklingen.
- Kommunen har et godt nettverk og samarbeid med andre aktører utenfor Nittedal.

Vi brukte mest tid på satsingsområde 3, som handler om hvordan ulike aktører i større grad skal jobbe sammen fram mot 2035. Deltakerne ble spesielt utfordret på

- hva som skal til for å lykkes med dette satsingsområdet
- hvordan man kan få flest mulig til å bidra og brukt sine ressurser og ferdigheter i dette arbeidet

Inkluderende medvirkning

Et innspill er at det er viktig å finne gode måter for medvirkning, og være bevisst på hvordan og hvem man inkluderer. Når en inviterer til deltakelse og samskaping, må man sikre representasjon og mangfold. Det er viktig å invitere bredere, lytte til flere og aktivt gå ut til ulike målgrupper. Et eksempel er å invitere deltakere og ungdommer i lag og foreninger, slik at flere enn trenere og ledere deltar.

Kommunen gjør ikke nok i dag for å engasjere mennesker med ulike former for funksjonsnedsettelse. For eksempel må også pasientforeninger inviteres inn i dialogen for å sikre god representasjon. Kommunen må få en bedre oversikt over alle lag og foreninger som finnes i Nittedal.

Metodisk må vi bli bevisst på å variere arbeidsformene, og også inkludere digitale verktøy. Ved å tenke som man gjør i inkluderende design, altså at man tar utgangspunkt i de gruppene som skiller seg mest fra gjennomsnittet, er sjansen større for at man får ivaretatt flere.

Vi må også få på plass et system for inkludering som i større grad utnytter kompetansen til de som ikke er politisk aktive. For å få til større medvirkning er det viktig å skape psykologisk trygghet, slik at alle tør å bidra. Dette innebærer også en mer strategisk bruk av ulike former for involveringsmetodikk.

Bruk de eksisterende strukturerne

Det finnes mange etablerte arenaer, som eksisterende organisasjoner, Ungdomsrådet, Barn- og unges kommunestyre, elevråd, samarbeidsutvalg, Røde kors o.l. Disse må man bruke aktivt og systematisk. Skolen er også en arena som kan brukes bedre. Vi må bli bedre på de interne samtalene, slik at vi kan lære av hverandre: Både internt i rådet, mellom rådet og organisasjonene man representerer, og internt i kommunen. Vi må bli flinkere til å utnytte det politiske systemet som rådene er en del av. Følge saker, be om saker, lage saker og så videre.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse er et slikt råd som må brukes mer. For eksempel i byggesaker kommer vi altfor sent inn i prosessen. Her må man tenke universell utforming fra starten av. Det er samtidig viktig at vi ikke bare

responderer på det eksisterende, men også er med i utformingen og uttaler oss. Generelt bør vi være proaktive, utvikle nye ideer og få plass til nytenking. For å lykkes med dette kreves det bedre kommunikasjon mellom utvalget og rådet.

Felles retning?

Det viktigste punktet i hele kommuneplanen er punkt 4 i dette satsingsområdet: "alle aktører har felles eierskap og forståelse for retningen Nittedal kommune går i". Dersom vi vet hva vi vil, er det mye lettere å samle seg. Samtidig er det noe litt ubehagelig i å forvente enighet om retningen. Det må være rom for uenighet – kanskje vi heller kan være enige om prosessene?

Mangfoldig kommune

Hvordan Nittedal kommune oppfattes er også viktig for viljen til dialog fra sivilsamfunnet. Det er mulig at et litt dårlig omdømme i dag kan bidra negativt til ønsket om å delta. At vi er en heterogen og mangfoldig kommune spiller også inn her. Vi må erkjenne forskjellene og ta høyde for dem. Det er for eksempel stor forskjell på befolkningssammensetning, kontekstuell forståelse, historikken o.l. på nordre, søndre og midtre del av kommunen. Derfor kan vi ikke forvente at alle i kommunen medvirker på samme måte eller med samme utgangspunkt.

Drammen, 18. november 2021

Målfrid Jordet Ågotnes
Prosessarbeid AS

Anders Wengen
Tinkr AS

